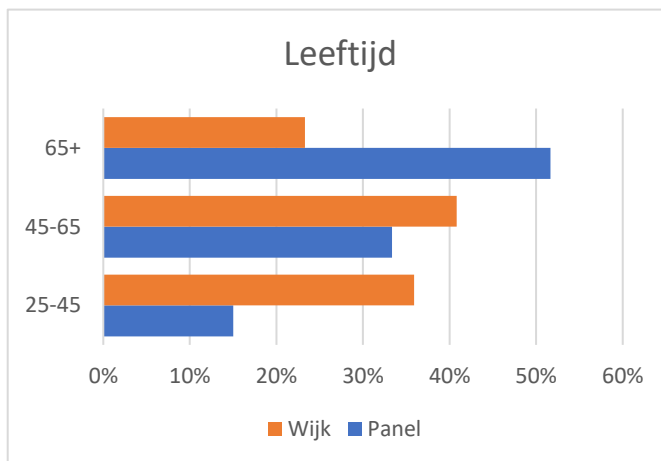
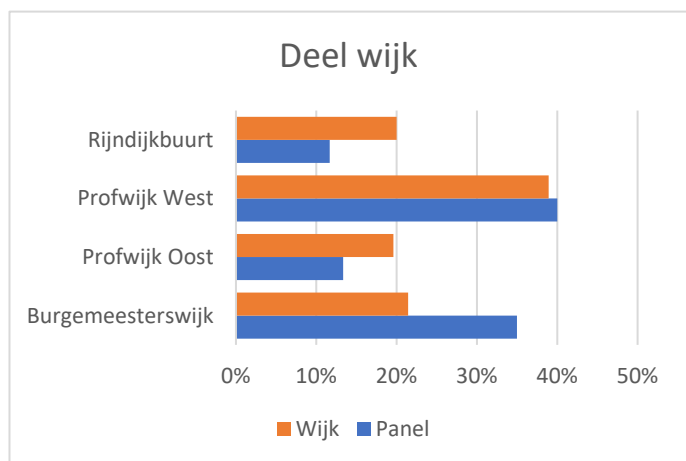
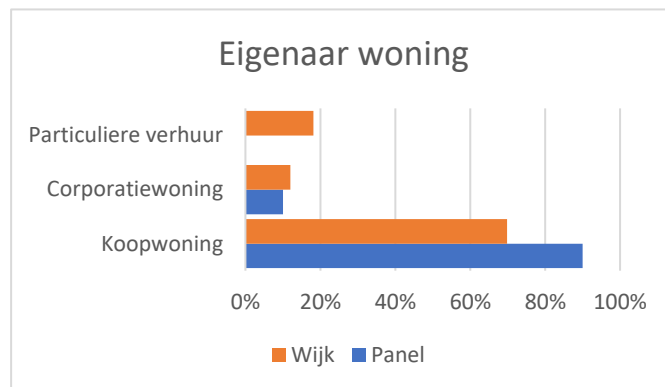
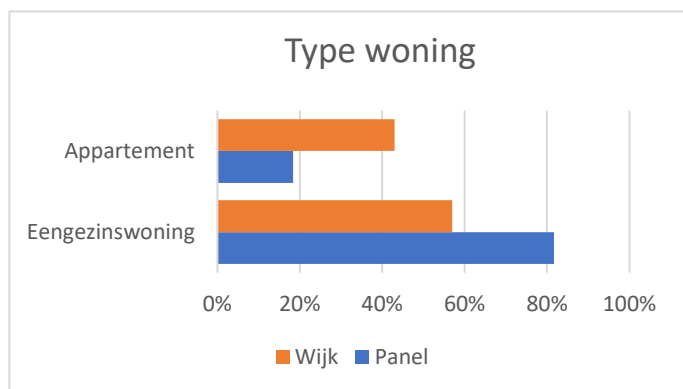

Basisenquête panel warmtewerkgroep, april 2026

In de basisenquête hebben we getest wie er in het panel zit en wat ze op voorhand weten en vinden van de energietransitie.

Wie zit er al in het panel?

Er zitten 69 wijkgenoten in het panel, 60 panelleden hebben de enquête ingevuld. De panelleden zijn nog niet hetzelfde verdeeld als alle wijkgenoten:

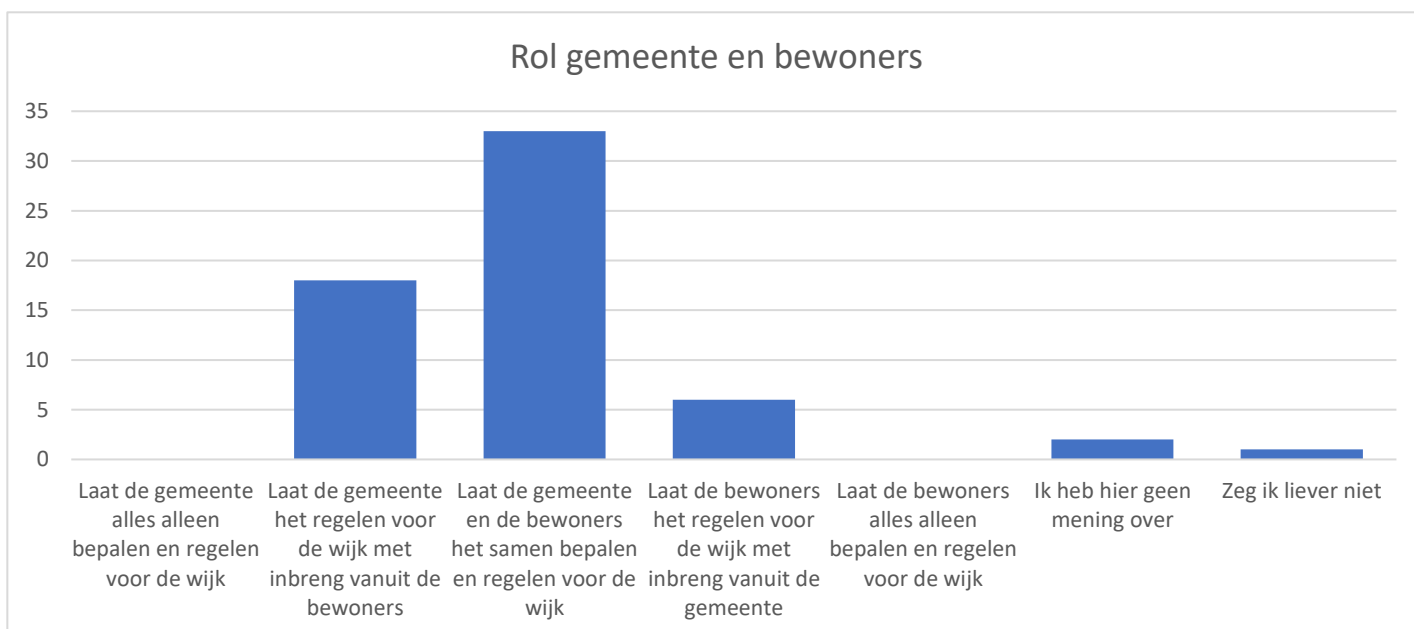
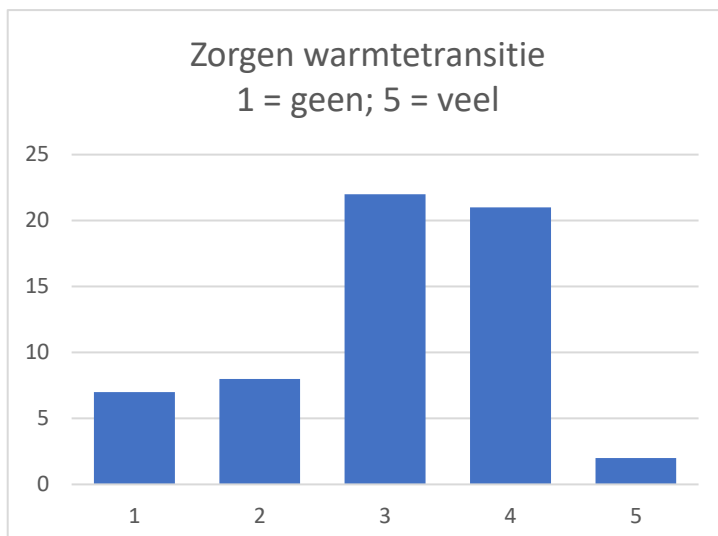
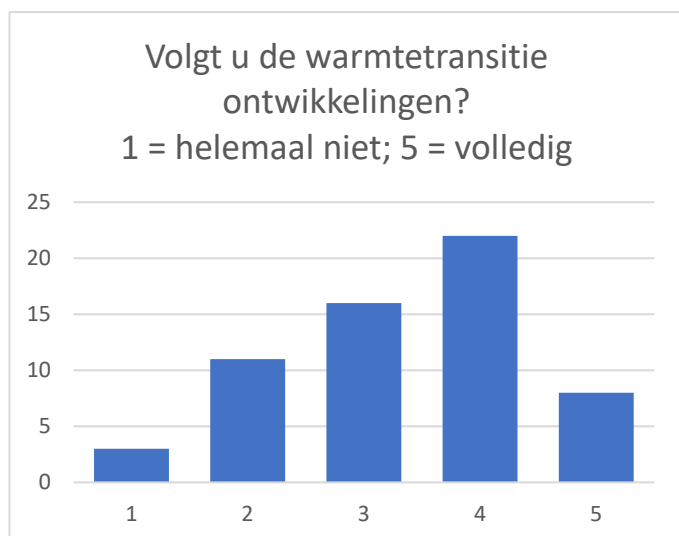

Om het panel representatiever te maken hebben we nog nodig:

- Veel appartementbewoners
- Veel huurders in de particuliere verhuur
- Veel 25-45 jarigen
- wat huurders van een woningbouwcorporatie
- Wat bewoners uit de Rijndijkbuurt en Professorenwijk Oost

Let op dat we voor leeftijd alleen bewoners van 25 jaar en ouder hebben meegeteld. 30% van de wijkgenoten zijn jongeren tot 25 jaar.

Wat zeggen de panelleden over de wramtetransitie?

Er is een grote spreiding in of panelleden wel of niet op de hoogte zijn, de meeste zijn gemiddeld tot bovengemiddeld geïnformeerd. Bij zorgen om de warmtetransitie geeft het merendeel aan gemiddeld of bovengemiddeld bezorgd te zijn. Geen van de panelleden wil dat gemeente of wijk de warmtetransitie alleen regelt, het merendeel wil dat het samen gedaan wordt, van de mensen die een voorkeur heeft om een van twee het voortouw te laten nemen, willen meer mensen de gemeente het voortouw laten nemen.

De panelleden konden hun antwoord ook toelichten. Alle antwoorden vind je op de volgende pagina's.

In hoeverre volgt u de ontwikkelingen op het gebied van de warmtetransitie in Leiden?
(1 = helemaal niet; 5 = volledig)

1	Het is zo koud niet in de winter, boeit mij het.
	Nergens bij aangesloten, lees er weinig over
2	Ik lees er soms iets over
	Mensen in mijn directe omgeving houden zich ermee bezig, dus ik krijg hier en daar wat mee. Zelf interesseert het me niet.
2	Volg alleen wat er iedere week in de stadskrant staat
	Vooralsnog hebben wij al heel veel gedaan om zo min mogelijk gas te hoeven gebruiken: isolatie, zonnepanelen, standaard lage temperatuur (18 graden). De overschakeling naar een andere vorm van energie is voor ons derhalve nog niet zo urgent.
3	Viavia hoor ik er over
	afhankelijk van wat er op mijn pad komt
	Ik hoor er wel eens wat over. Ik ben er niet zelf naar opzoek.
	Ik lees de berichten van de wijkvereniging, in het Leids Nieuwsblad en nog zo het eea, maar zal niet zeggen dat ik compleet op de hoogte ben.
	Ik vind het een ingewikkeld verhaal dat lastig te volgen is. Met name de informatie over het warmtenet. Aangezien ik in een huurhuis woon ben ik voor veel maatregelen afhankelijk van de woningcorporatie.
	Ik ben wel bezig met hoe we zelf in de toekomst van het gas af kunnen gaan, maar ben niet helemaal op de hoogte van alles wat er in Leiden gebeurt.
	Als ik ergens een verhaal erover tegenkom, lees ik het. Ik zoek niet actief naar informatie erover. De transitie ervaar ik als een langetermijnproject waarop ikzelf weinig grip heb.
Ik hoor wel eens wat maar niet structureel	
4	Scan het Leids dagblad voor nieuws hierover, heb me aangemeld voor deze groep
	Ik ben actief betrokken bij het motiveren van bewoners in Leiden bij het verduurzamen van hun woning
	Via de pers
	Ik volg en en ander zo goed mogelijk in de krant en via berichten van bijvoorbeeld de Vereniging Eigen Huis.
	Met gematigde interesse, aangezien we een huurwoning hebben.
	Via het Leidsch Dagblad en via de E-mail
	Ik ben geabonneerd om diverse nieuwsberichten en als er een bijeenkomst is dan probeer ik daarbij aanwezig te zijn.
	Ik ben energiecoach en krijg zo bovengemiddeld veel mee, maar ik volg niet actief de ontwikkelingen.
	houd bij wat er in het LD en wijkkrant staat en volg de lokale sociale media er over ga naar bijeenkomsten over de transitie. We zijn er zelf ook mee bezig.
	krantenartikelen, andere media, informatie opzoeken op het web, nieuwsbrieven P&B wijk
Ik volg de ontwikkelingen die ik tegenkom via de buurtkrant en het lokale krantje	
Ik probeer op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen op dit gebied	
Ik lees de krant.	
5	ik volg het nieuws actief
	heel belangrijk, zeker nu problemen zijn met aanvoer LNG en gasprijzen door het dak gaan
	Vanuit zakelijke en persoonlijke interesse vind ik het heel interessant om te volgen wat er gebeurt.
	Ik zit in de werkgroepen WPD en de Warmtewerkgroep, en ben buurtinitiatiefcoach, waardoor ik de ontwikkelingen (vrijwel) volledig volg.
	Werkgroepslid
	Ik wil op de hoogte blijven van de plannen
Ik volg alles wat jullie en de gemeente online zetten	

Hoe denkt u over de rol van de gemeente en de rol van de bewoners bij het maken van plannen over de warmtetransitie voor de wijk?	
Door gemeente, bewoners inbreng	Inbreng zodat de gemeente zich in ieder geval bewust is van de obstakels.
	Maar niet zover dat de vaak zeer slecht geïnformeerde burger een obstakel vormt voor vooruitgang.
	de gemeente heeft de rol om dergelijke belangrijke ontwikkelingen namens de bewoners en met de focus op het algemeen belang te verzorgen
	Democratisch gekozen gemeenteraad en bestuur zouden voortouw moeten hebben
	De inbreng moet wel serieus vorm gegeven worden.
	Likt mij de meest werkzame aanpak
	Tsja, het is een lastige vraag maar ik denk dat de transitie regie nodig heeft anders vrees ik dat het lang gaat duren of helemaal niet gaat lukken en er uiteindelijk allemaal individuele oplossingen komen.
	Wel ervoor zorgen dat het op een manier gedaan wordt die voor iedereen door te luisteren naar wensen en zorgen, maar niet zover dat weerstand tegen verandering am sich vertraging of problemen veroorzaakt.
	Het particulier belang en het algemeen belang worden hierdoor in harmonie gebracht
	Kan alleen als het grootschalig wordt aangepakt
	Ik ga ervan uit dat de gemeente de juiste expertise in huis heeft om de transitie goed en accuraat uit te voeren. Uiteraard wil ik als bewoner ook nog wel zeggenschap krijgen in hoe dit uiteindelijk vorm krijgt.
Mijn inziens ligt de primaire verantwoordelijkheid bij de lokale overheid.	
Gemeente en bewoners samen	we kunnen niet zonder de gemeente!
	Ik denk dat we als wijk beter de regie kunnen nemen dan afwachten waar de gemeente mee komt
	Taak gemeente: voorlichting tav mogelijkheden warmtetransitie en financieel ondersteunen van buurtinitiatieven. Uitdaging voor buurt: overleg over wensen en bereidheid zelf actief invulling te geven aan warmtetransitie
	dan zijn wettelijke bepalingen goed geregeld, hoef je niet alles zelf uit te zoeken. Maar je mening telt wel.
	Dit is een zeer lastige vraag. Wat ik aanklikte komt het dichtst bij mijn mening. Er lijkt me onmiskenbaar een rol voor de gemeente weggelegd. Maar de bewoners moet zeker intensief gehoord en van belang is , dat wie al geïnvesteerd heeft in isoleren, warmtepomp en zonnepanelen, niet verplicht wordt een warmtenet van de overheid te gebruiken (en zo de investering verloren gaat).
	De gemeente moet overstag, eigenlijk moeten zijn het regelen. Bewoners kunnen een flinke steun in de rug zijn en zij zijn meer bevlogen.(aangezien de moeite die jullie er in steken!)
	Denk dat er in deze oude wijk zeker specifieke problemen gelden, waardoor ik vind dat de bewoners een rol moeten spelen
	Ik vind het belangrijk dat er van twee kanten wensen, behoeften en mogelijkheden over tafel gaan.
	Samenwerking en overleg tussen bewoners en gemeente is belangrijk voor een passende oplossing en buy-in. Toch ben ik ook voorzichtig om veel bij bewoners te leggen, aangezien er veel mensen zijn die geen zin, tijd of expertise hebben om hier actief mee bezig te zijn. Daar is stevige ondersteuning vanuit de gemeente voor nodig.
	De bewoners moeten m.i. een zeer belangrijke stem hebben in de keuzes, maar de kennis van de gemeente is op een aantal vlakken ook cruciaal.
	Zonder de gemeente lukt het niet
Bewoners kennen hun huis buurtgenoten en moeten kunnen meedenken over de gevolgen van de transitie, de gemeente kan het niet alleen bepalen	

	Ik denk dat zowel de gemeente als de bewoners hier een relevante rol in kunnen spelen (door verschillende kijken, middelen, mogelijkheden en kennis). Waarschijnlijk zorgt een combinatie van ieders sterke punten voor het beste resultaat. Hopelijk zijn er dan ook meer bewoners die zich in het plan kunnen vinden dan als alles door de gemeente wordt uitgerold.
	Gemeente is er voor de stad, bewoners voor hun wijk. Samen moeten ze eruit komen.
Door bewoners, gemeente inbreng	Ik heb vertrouwen in de mensen in onze wijk. Die zoeken naar de beste oplossing.
	Ik schat dat de keuze je juiste is. Wij zitten in een uithoekje van de wijk, moeilijk om die als 'normale' wijk mee te nemen.
	niet heel goede ervaringen met projecten waarbij de gemeente aan het roer staat...
	De gemeente is minder snel dan ik zou willen, ik denk ik buurt initiatieven kunnen helpen om te versnellen
Geen mening	Geen mening omdat ik denk dat de overheid en misschien ook 'Europa' het moeten op- dan wel aanpakken.
Zeg ik liever niet	Dit is een erg kortzichtige vraag met antwoorden. Jullie zijn de huurders van woningcorporaties vergeten. De gemeente en de bewoners kunnen vanalles willen, maar dat betekent nog niet dat de woningcorporatie er in meegaat. Daar zijn deze huurders ook van afhankelijk.

In hoeverre hebt u zorgen over de warmtetransitie? (1 = helemaal niet; 5 = volledig)	
1	Zoals ik al eerder zei, zo koud wordt het niet, dus wat maakt het me uit. Warmte is voor het koken. Inductie is prima.
	Denk er weinig over na, geen zorgen
	omdat mijn woning (nu al) een A-energielabel heeft
	Het begrip warmtetransitie betekent toch van het gas af en meer elektriciteit? Waar halen we dat vandaan, zeker nu met die oorlogen in het Midden-Oosten. E-auto's zijn geen echte oplossing gelet op de grondstoffen die daarvoor nodig zijn (ten koste van arme arbeiders in verre landen).
	Warmte heb ik niet nodig, ik heb genoeg dekens. Elektriciteit werkt beter voor koken.
	Woning is reeds full electric
	Onze wijk is voorlopig niet aan de beurt.
2	ik heb vertrouwen dat de gemeente hierin goede keuzes maakt al zullen die soms schuren met vermeend korte termijn eigen belang van bewoners
	Voelt niet als heel actueel, maar als een toekomstige ontwikkeling die tot een passende uitkomst leidt.
3	Het moet gebeuren, en het liefst sneller dan langzamer, maar dan wel goed. Veel vervangers hebben ook nadelen, zoals geluidsoverlast van warmtepompen en monopolistisch gedrag van beheerders van warmtenetten
	juich op zich toe om minder fossiele brandstof te gebruiken. Maar begrensz mezelf qua 'last' ervan hebben.
	Ik denk dat het tempo waarop alternatieven gerealiseerd kunnen worden een zeer grote correlatie heeft met de prijs van die technische oplossing. En dat heeft weer invloed op het animo om deel te nemen aan collectieve netten. Hoe langer het duurt, hoe meer mensen een individuele warmtepomp zullen nemen en hoe duurder het voor de rest van de buurt wordt.
	Ik heb zorgen maar kan er weinig mee zolang de overheid apathisch toe kijkt..
	We hebben de tijd. Liever weloverwogen maatregelen dan ongefundeerde snelle besluiten
	Ik heb zorgen over kosten en ook over de mogelijkheden, omdat ik een oud huis heb.
	Mijn zorgen liggen vooral bij de uitvoering – hoe makkelijk of moeilijk is het om daadwerkelijk de overstap te maken, zowel voor mezelf als de hele wijk. Hierbij zijn mijn grootste punten netcongestie en geluid – warmtepompen in een dichtbevolkt stuk met beperkte tuinen kunnen best overlast veroorzaken.

	Omdat we in een uithoekje wonen is dit niet voor ons van toepassing
	Ik heb niet zozeer zorgen voor mij zelf, maar wel voor de lagere inkomens, en voor de rest van de wereld.
	Voor mijzelf niet zo veel zorgen, ben er mee bezig, maar voor een hoop andere mensen denk ik dat het ze zou helpen
	Ik wacht het verloop af
	Het idee om warmte vanuit Rotterdam naar Leiden te brengen is te duur, en tegen de tijd dat het ontwikkeld en aangelegd is, is het ws alweer achterhaald. Dus ik maak me er zorgen over of wel de juiste keuzes gemaakt worden
	Lastig om de gemeente te sturen. Isolatie is de basis, daar verandert de gemeentelijke visie niks aan.
	Ik denk dat het nog een hele toer zal worden, gezien enorme hoeveelheid werk en geld er in gestopt moet worden. Maar als de neuzen eenmaal in dezelfde richting staan, moet het lukken.
	Persoonlijk geen zorgen maar wel voor de landelijke transitie
4	Het gaat niet snel genoeg
	Gemeenschappelijke oplossingen zijn ongetwijfeld goedkoper dan iedereen individueel een warmtepomp/warmte/koude-opslag
	Er is een grote diversiteit aan wensen en (fysieke en financiële) mogelijkheden in de wijk. Waar teveel ruimte komt voor IKKE-IKKE oplossingen, gaat de noodzakelijke samenhang verloren, en worden anderen de dupe. Dat vrees ik. Maatwerk zal noodzakelijk zijn, maar dan wel in een goede balans.
	Geen zin in ongewenste verplichtingen.
	Is nu eenmaal complex , kostbaar en divers qua wijken
	Deze zorgen zijn geheel ingegeven door de ontwikkelingen in de wereld, waarop wij hier in de wijk weinig aan kunnen doen. Althans in directe zin.
	Afhankelijkheid van de woningcorporatie. Kosten voor huurders als koopwoningen al zelf maatregelen hebben kunnen nemen.
	Op basis van mijn eigen ervaring is de transitie complex, kostbaar en tijdrovend. Ik heb zo m'n twijfels of bewoners zo veel tijd en geld in willen steken. Ik mis helaas de drive bij velen.
	Stroomnetten niet tijdig toegerust om de bij transitie behorende toename van elektriciteitsgebruik te verhapstukken, de 'crisis van vandaag' (welke dan ook) verdringt vaak de aandacht voor het klimaat en de in dat kader benodigde E-transitie. Intussen treffen bewoners eigen maatregelen en zal het realiseren van eventuele collectieve warmte-opties allengs buiten beeld raken. M.i. overigens niet zo erg: met gezond verstand, goede isolatie, warmtepompen en buurtbatterijen komen we er vast ook wel.
	Ik heb zorgen over klimaatverandering (en ons tempo om hier iets mee te doen) in het algemeen, vandaar dat ik hier een redelijk hoge score aan geef. Ik heb echter wel het idee dat er in ieder geval in onze wijk mensen serieus mee bezig zijn, dus dat haalt er een stukje zorg vanaf.
	Zie eerdere toelichting. Huurders van woningcorporaties worden vaak vergeten. En als er wat komt, dan is er geregeld niet goed over nagedacht wat dit voor de bewoners betekent en welke impact dit kan hebben qua kosten en overlast. Daarom is het belangrijk om deze groep bewoners en de woningcorporaties niet te vergeten, goed in te lichten en inspraak mogelijk te maken.
	Ik zorg mij over de grote investering en ook de bereikbaarheid van voldoende electriciteit.
	Ik denk dat het te langzaam gaat.
5	Mijn zorg is dat, zeker met de huidige geopolitieke situatie, het niet snel genoeg gaat.

Extra opmerkingen en tips van het panel

Wilt u ons nog iets anders meegeven?
Ik word heel blij als ik informatie krijg waardoor ik geen wiel opnieuw hoeft uit te vinden. Merk dat veel mensen er niet mee bezig zijn. Kosten spelen een motiverende rol. Duur gas = zoeken naar alternatieven.
Jullie zijn goed bezig! 🙌
Succes
Dank voor de opinie-peiling
Veel succes! PS: ik sta niet negatief tegenover de initiatieven die worden genomen door jullie!
We moeten vaart maken want ik zie steeds meer bewoners die het voor zichzelf in de professoren wijk aan het regelen zijn waardoor een collectieve oplossing steeds verder weg lijkt te komen. De mensen die het zelf hebben georganiseerd (inclusief mijzelf) hebben straks geen interesse meer in een collectieve warmteoplossing.
Huis is al full electric
Fijn dat jullie je bezighouden met dit onderwerp! Het staat denk ik niet bij iedereen bovenaan de lijst/op de radar, maar het is wel heel belangrijk.
Compliment voor de vragenlijst
In de wijkkrant of een ander medium een heel simpel, objectief en inzichtelijk overzicht plaatsen van wat er nou precies bij komt kijken als je nu nog op gas stookt en kookt en op een andere energievoorziening over wilt stappen. En best practises van mensen die niet tot de early adapters horen, maar het toch gedaan hebben.